

УДК 351

В. В. Строяновський,
аспірант кафедри глобалістики, євроінтеграції та управління національною безпекою,
Національна академія державного управління при Президентові України, м. Київ

РОЛЬ НЕУРЯДОВИХ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ З ВИЯВЛЕННЯ ВНУТРІШНІХ І ЗОВНІШНІХ ЗАГРОЗ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

V. Stroyanovskiy,
Graduate student of globalization, European integration and national security management
of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv

THE ROLE OF NON-GOVERNMENTAL RESEARCH ORGANIZATIONS TO IDENTIFY INTERNAL AND EXTERNAL THREATS THE SYSTEM OF NATIONAL SECURITY OF UKRAINE

У статті досліджено внутрішні та зовнішні потенційні загрози національній безпеці України (НБ). Досліджується виникнення негативних тенденцій до створення таких загроз. Проаналізовано можливі шляхи нейтралізації внутрішніх та зовнішніх загроз, а також досліджено повноваження та діяльність базових інститутів забезпечення державного управління у сфері забезпечення НБ. Вивчено можливість інституалізації діяльності вітчизняних приватних структур, неурядових дослідницьких організацій і так званих "мозкових центрів", з метою виявлення, прогнозування потенційних та наявних загроз НБ. Запропоновано механізм залучення приватних, неурядових дослідницьких організацій і так званих "мозкових центрів" до співпраці з органами державної влади, а також складено певне уявлення про їх співпрацю з органами державної влади в процесі забезпечення НБ України.

In the article the potential internal and external threats to the national security of Ukraine (NB). Investigate the origin of the negative trends to create such threats. The possible ways to neutralize internal and external threats, and explored the powers and activities provide basic institutions of government in the field of NB. The possibility of institutionalization of domestic private entities, non-governmental research organizations and so-called "think tanks" to identify, forecasting potential and existing threats NB. The mechanism to attract private, non-governmental research organizations and so-called "think tanks" to cooperate with the government and compiled some idea of their cooperation with authorities in the provision of NB Ukraine.

Ключові слова: внутрішні та зовнішні потенційні загрози національній безпеці України, "мозкові центри", неурядові дослідницькі організації, компанія "Стратфор" (Stratfor, "Стратегічне прогнозування"), держава, національна безпека України, органи державної влади.

Key words: internal and external potential threats to national security of Ukraine, "think tanks", non-governmental research organization, the company Strategic Forecasting, Inc. (Stratfor, "Strategic Forecasting", state, national security of Ukraine, public authorities.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

В Україні гостро постає питання формування державних інститутів у контексті набуття Україною асоційованого членства в Європейському Союзі (далі — ЄС) та подальшої трансформації всієї владної системи. З'яв-

ляються численні зовнішні та внутрішні загрози НБ у різноманітних сферах. Попередження та нейтралізація таких загроз повинно стати ключовим як у діяльності органів державної влади, так і всіх інших суб'єктів господарської діяльності. Як показує світовий досвід, у

провідних країнах світу до вирішення зазначеного питання активно і успішно залучаються можливості приватних, неурядових дослідницьких організацій і так званих "мозкових центрів", що в Україні ще не набуло належної практики забезпечення НБ України.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання НБ та її забезпечення вже протягом тривалого часу є об'єктом уваги багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. Вагомий внесок у розробку проблематики НБ внесли: В. Горбулін, О. Власюк, О. Литвиненко, в частині формування Стратегії національної безпеки України [1], В. Чалий, в частині дослідження існуючих загроз НБ Україні [2], Т. Стародуб, в частині дослідження загроз НБ у зовнішньополітичній сфері [3], О. Резнікова, в частині оновлення Стратегії національної безпеки в контексті виникнення нових викликів і загроз [4] та інші. Однак не достатнього висвітлення отримали питання взаємодії органів влади і управління з неурядовими дослідницькими організаціями і так званими "мозковими центрами", а також інституалізація їх діяльності.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є дослідження діяльності та повноважень державних інститутів забезпечення НБ України, їх взаємодії з неурядовими дослідницькими організаціями та так званими "мозковими центрами", в частині своєчасного виявлення зовнішніх і внутрішніх загроз національним інтересам.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Забезпечення НБ є об'єктивною необхідністю будь-якої системи, що функціонує в сучасному світі. За останні роки в Україні сформувалися різноманітні інститути забезпечення НБ. Провідне місце в системі інститутів слід відвести законодавчому закріпленню феномену НБ.

НБ держави це захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам. Вона забезпечується шляхом проведення виваженої державної політики відповідно до прийнятих в установленому порядку доктрин, концепцій, стратегій і програм у політичній, економічній, соціальній, військовій, екологічній, науково-технологічній, інформаційній та інших сферах [5]. Вибір конкретних засобів і шляхів забезпечення НБ України обумовлюється необхідністю своєчасного вжиття заходів, адекватних характеру і масштабам зовнішніх і внутрішніх загроз національним інтересам.

Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її національної безпеки є найважливішими функціями держави та законодавчо закріплені за державою в Конституції як головна її функція [6].

Законом України "Про основи національної безпеки України" (далі — Закон про національну безпеку) визначені суб'єкти та об'єкти національної безпеки, принципи забезпечення, пріоритетні напрями та основні загрози.

Однак серед норм закону не вказується розподіл повноважень у забезпеченні національної безпеки між окремими суб'єктами, що свідчить про необхідність подальшої законодавчо-правової інституціоналізації відносин у сфері забезпечення НБ України.

Президент України як глава держави, гарант державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, здійснює загальне керівництво у сфері НБ. На Президента України покладається організація та керівництво забезпеченням НБ, перш за все формування системи інституційних органів, реорганізації або ліквідації міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, утворення судів у визначеному законом порядку; формування керівного складу інших інституційних органів забезпечення НБ.

Законом про національну безпеку визначено реальні та потенційні загрози національній безпеці України, а також головні суб'єкти забезпечення національної безпеки: Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України (далі — КМУ), Рада національної безпеки і оборони України (далі — РНБОУ), Міністерства та інші органи виконавчої влади тощо [7].

За останні роки для України стала реальністю військова агресія з боку сусідніх держав (анексований АР Крим, проводиться АТО на Донбасі), а також суттєво погіршився соціально-економічний стан населення. Окремі положення Закону про НБ у сучасних умовах втратили актуальність та потребують змін, що передбачає перш за все перегляд сформованих раніше понять зовнішніх та внутрішніх загроз НБ України.

Втручання у внутрішні справи України, посягання на державний суверенітет України та її територіальну цілісність, стали реальністю в умовах сьогодення але дієвого механізму щодо локалізації та попередження цих загроз або конкретної програми дій на теперішній час не існує.

Ціла низка загроз стала повсякденною реальністю в умовах сьогодення, а саме: поширення корупції, хабарництва в органах державної влади; зрощення бізнесу, політики і організованої злочинності; створення незаконних воєнізованих збройних формувань та намагання використати їх діяльність та діяльність правоохоронних органів в інтересах певних сил; прояви сепаратизму, намагання автономізації за етнічною ознакою; постійно нарощуються поблизу кордонів України військові формування сусідніх держав [8].

Має місце структурна та функціональна незбалансованість політичної системи суспільства, нездатність окремих її ланок до оперативного реагування на загрози НБ. В Україні склалася ситуація, коли в діяльності управлінських структур особисті інтереси переважають над загальнонаціональними.

У засобах масової інформації (ЗМІ) поширюється недостовірна, неповна, заангажована або упереджена інформація щодо політичного керівництва нашої держави, що в подальшому створює умови до розголошення конфіденційної інформації, що є власністю держави. Все вищезазначене відбувається на фоні великої боргової залежності України від іноземних фінансових структур.

Крім того, виникли або посилились додаткові зовнішні загрози це перш за все: поширення в світі зброї масового знищення; територіальні претензії з боку Росії та інших сусідніх держав; міжнародний тероризм; активізація на території України діяльності іноземних організацій, що займаються розвідкою і збором стратегічної інформації; різке зниження військового і оборонного потенціалу.

Основним координуючим органом у сфері забезпечення НБ України є РНБОУ, яку очолює Президент України. До складу РНБОУ за посадою входять Прем'єр-міністр України, Міністр оборони України, Голова Служби безпеки України, Міністр внутрішніх справ України, Міністр закордонних справ України. Інші члени призначаються за особистим рішенням Президента [9].

Однак у складі РНБОУ відсутні керівники областей та АР Крим, які відповідають за НБ держави у зазначених регіонах, що робить неможливою їх участь у прийнятті найбільш вагомих рішень у сфері забезпечення НБ.

Сформована система повноважень та компетенції РНБОУ не дають змоги в повній мірі забезпечувати НБ України перш за все в регіонах держави. В Україні не існує сучасних системних та стратегічних документів у сфері забезпечення НБ, однак стратегічні плани (документи) з забезпечення НБ сформовані та діють у багатьох країнах світу.

Відсутність стратегічних планів з забезпечення НБ, робить процес реалізації реформ у державі несистемним та ускладнює прийняття базових законопроектів у зазначеній сфері, що потребує багато часу для їх прийняття та імплементації.

Верховна Рада України як вищий орган законодавчої влади в Україні відповідно до Конституції України визначає засади внутрішньої та зовнішньої політики, основи НБ, формує законодавчу базу в цій сфері. Так, на сьогодні в Україні діють закони "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики" [10], "Про основи національної безпеки України" [11], тощо.

У базовому законі "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики" Верховна Рада України визначає принципи та пріоритети державної політики у відповідних сферах, однак обмежується забезпеченням життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави. Для держави є необхідним прийняття оновленої Стратегії національної безпеки, яка б чітко встановлювала основні зовнішні та внутрішні загрози для України, а на базі такої стратегії здійснювати подальше законодавче врегулювання інших питань.

КМУ як вищий орган у системі органів виконавчої влади, вживає заходів щодо забезпечення НБ України [12]. КМУ через видання нормативно-правових актів реалізує забезпечення НБ, однак не маючи чітких орієнтирів, а керуючись тільки пріоритетними напрямками, закладеними у чинному законодавстві, діяльність КМУ у цій сфері вбачається не досить системною.

Зважаючи на відсутність таких оновлених системних та стратегічних документів у сфері забезпечення НБ, діяльність окремих інститутів теж не носить системного характеру, а розподіл повноважень між ними не є чітким та достатнім. У системі центральних органів виконавчої влади на сьогодні не існує налагодженого механізму

забезпечення НБ, відсутні зв'язки та взаємодія між зазначеними інститутами з приводу забезпечення НБ.

Роль місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у забезпеченні вирішення питань у сфері НБ є малоефективною. Місцеві державні адміністрації не мають змогу ефективно діяти в напрямі забезпечення НБ через відсутність сучасної стратегії та плану її забезпечення на загальнодержавному рівні та регіональному рівнях. Роль органів місцевого самоврядування нівелюється недостатністю коштів для здійснення такими органами своєї діяльності.

Громадяни України, в свою чергу, через участь у виборах, референдумах та через інші форми безпосередньої демократії, а також через органи державної влади та органи місцевого самоврядування, які вони обирають, реалізують національні інтереси і таким чином впливають на забезпечення НБ. Однак відсутність ефективного та дієвого контролю за органами державної влади та місцевого самоврядування не дають змоги робити цей процес постійним, а здійснювати його тільки, як правило, під час волевиявлення на виборах.

З урахуванням геополітичної і внутрішньої обстановки в Україні діяльність усіх державних органів має бути зосереджена на прогнозуванні, своєчасному виявленні, попередженні і нейтралізації зовнішніх і внутрішніх загроз НБ. Це перш за все, поглиблення співпраці з НАТО та адаптація законодавства України до законодавства ЄС, а також поглиблення транскордонного співробітництва з країнами ЄС.

Одним з напрямів забезпечення НБ, може бути залучення можливостей приватних, неурядових дослідницьких організацій (НУДО) та незалежних аналітичних центрів ("мозкових центрів"), на прикладі провідних країн світу (США, Велика Британія, Франція, Німеччина тощо), а саме: розробка періодичне уточнення Стратегії національної безпеки України, доктрин, концепцій, стратегій і програм у сфері НБ; постійний моніторинг впливу на НБ процесів, що відбуваються в політичній, соціальній, економічній, екологічній, науково-технологічній, інформаційній, воєнній та інших сферах, релігійному середовищі, міжетнічних стосунках, прогнозування змін, що відбуваються в них, та потенційних загроз НБ; прогнозування та оцінка можливих загроз, дестабілізуючих чинників і конфліктів, причин їх виникнення та їх наслідків; розроблення науково обґрунтованих пропозицій і рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень з метою захисту національних інтересів.

У глобалізованому світі НУДО та аналітичні "мозкові центри" беруть активну участь у прийнятті важливих рішень у політиці, здійснюють просвіту громадян, а також є суб'єктами демократичного процесу та суб'єктами громадського тиску, контролю та ініціативи. НУДО та "мозкові центри" є тінювими суб'єктами світової політики. Вони прогнозують майбутні проблеми, які часто ігноруються представниками органів влади в поточній роботі, а також визначають ймовірності майбутньої глобальної обстановки. Наприклад, у США це стосується найважливіших аспектів стратегії національної безпеки, починаючи з доктрини превентивних ударів і необхідності зміни режимів, формування нової "ядерної тріади наступального характеру та розгортання системи протиракетної оборони.

Однією з авторитетних і найвідомішою приватною аналітичною компанією в світі є Strategic Forecasting, Inc. (Stratfor, "Стратфор", "Стратегічне прогнозування"), яка заснована в 1996 році у США. Серед її клієнтів є уряди, найбільші корпорації, так звані "фабрики думок", ЗМІ з усіх країн світу. Вона допомагає клієнтам визначати можливості, приймати стратегічні рішення і керувати політичними ризиками і загрозами безпеці. "Стратфор" також надає своїх аналітиків для публічних виступів. Компанія використовує найпотужніші засоби пошуку, збору і обробки інформації. Аналітичні функції та завдання, які ставить перед собою "Стратфор", це аналіз процесів і подій. Так, у ході конфлікту на Україні "Стратфор" у відкритих і закритих доповідях висловлювала зважену точку зору, аналізувала документи Білого Дому, американську і європейську політику на Україні, що давало можливість виявити сильні і слабкі сторони цієї політики.

У 2015 році "Стратфор", опублікувала свій прогноз щодо глобального і економічного розвитку у найближчі 10 років. У той час як міжнародні аналітики намагаються спрогнозувати основні події у наступному році [13].

Взагалі НУДО та аналітичні "мозкові центри" на відміну від державних дослідницьких установ, є мобільнішими. Вони мають кредит певної громадянської довіри та можуть виступати генераторами нових ідей для влади, пропонуючи аналітичну продукцію та інноваційні рішення. Останнім часом НУДО та аналітичні "мозкові центри" ініціатори публічного обговорення найгостріших внутрішніх і зовнішніх загроз, що стоять перед країною: тіньова економіка, реформи у військовій сфері, використання владою адмінресурсу під час виборчих кампаній.

В Україні представники ЗМІ часто звертаються за аналітичними оцінками до тих представників НУДО та аналітичних "мозкових центрів", що не мають належних професійних ідей та якостей. Тому повинна існувати рівність можливостей для всіх аналітичних установ. У цьому сенсі необхідно створити єдиний реєстр НУДО, приватних дослідницьких та аналітичних "мозкових центрів" для координації їх зусиль, обміну інформацією, налагодження їх співпраці, що скоординує зусилля держави та громадянського суспільства у сфері НБ, а також вирішить питання законодавчого регулювання та фінансування, у тому числі від іноземних структур. НУДО, приватні дослідницькі та аналітичні "мозкові центри" повинні об'єднатися з метою протидії зовнішнім і внутрішнім загрозам Україні та поширювати результати своєї аналітичної діяльності за кордон, а також працювати зі створення, за підтримки іноземних колег, проукраїнських аналітичних установ та експертів за кордоном [14].

Результатом їх діяльності повинна стати низка стратегій (політики щодо держав сусідів, окремих регіонів світу; взаємодії з міжнародними організаціями; впровадження реформ в Україні, тощо). Таким чином, громадянське суспільство може посилити державу в нових умовах.

Реалізація таких норм можлива тільки тоді, коли в країні будуть розроблені відповідні Стратегія національної безпеки та плани її реалізації.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У подальшій роботі планується зосередитися на такому:

- дослідити діяльність державних інституцій, на які покладається забезпечення НБ України в частині протидії зовнішнім та внутрішнім загрозам державі, з метою формування єдиної цілісної системи забезпечення НБ України;

- вивчити питання доцільності введення до складу РНБОУ голів обласних державних адміністрацій певних регіонів, де проводиться антитерористична операція та маються прояви сепаратизму і автономізації;

- вивчити питання доцільності введення до складу РНБОУ профільних міністерств та представників підрозділів РНБОУ, які б здійснювали контроль за відповідністю прийнятих у цих органах рішень загальнонаціональним та державним інтересам;

- вивчити питання створення єдиного реєстру НУДО, приватних дослідницьких та аналітичних "мозкових центрів" для координації їх зусиль, обміну інформацією, налагодження їх співпраці, а також питання законодавчого регулювання та фінансування, у т. ч. від іноземних організацій; дослідити механізм створення мережі вітчизняних НУДО, приватних дослідницьких та аналітичних "мозкових центрів" за кордоном, з метою протидії зовнішнім загрозам України.

Література:

1. Горбулін В., Власюк О., Литвиненко О. Аналітична доповідь Національного інституту стратегічних досліджень до позачергового Послання Президента України до Верховної Ради України "Про внутрішнє та зовнішнє становище України у сфері національної безпеки". — К.: НІСД, 2014. — 148 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: / WWW/ http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Dopovid_Prezidentps-0ab72.pdf

2. Чалий В. ДІАЛОГ.ua, "Загрози національній безпеці України (виступ на круглому столі)" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: / WWW/ http://www.razumkov.org.ua/ukr/article.php?news_id=665

3. Стародуб Т. Відкриті очі, "Загрози національній безпеці України у зовнішньополітичній сфері в умовах змін міжнародного середовища" // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: / WWW/ <http://www.vidkryti-ochi.org.ua/2012/05/blog-post.html>

4. Резнікова О. ВІСНОВКИ, Журнал ВРУ "Оновлення Стратегії національної безпеки України у контексті нових викликів і загроз" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: / WWW/ <http://www.viche.info/journal/4629/>

5. Вікіпедія вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. — Режим доступу: / WWW/ <https://uk.wikipedia.org/wiki/B8>

6. Конституція України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: / WWW/ <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254/96-80>

7. Закон України "Про основи нацбезпеки України" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: / WWW/ <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/964-15>

8. Єдинак В. Ефективна економіка, "Інституалізація відносин у сфері забезпечення економічної безпеки України" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: / WWW / <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2402>

9. Закон України "Про Раду національної безпеки і оборони України" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: / WWW / <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80>

10. Закон України "Про засади внутрішньої і зовнішньої політики" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: / WWW / <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>

11. Закон України "Про основи національної безпеки України" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: / WWW / <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>

12. Закон України "Про Кабінет Міністрів України" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: / WWW / <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-18>;

13. Іносмі.ру "Каталог видань Стратфор" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: / WWW / http://inosmi.ru/stratfor_com/;

14. Роговик О. SITE.UA "Аналітична революція чи аналітична еволюція?" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://site.ua/oleksii.rohovyk/3596-analitichna-revolutsiya-chi-analitichna-evolyutsiya/>

References:

1. Horbulin, V. Vlyasyuk, A. and Lytvynenko, O. (2014), "Analytical report of the National Institute for Strategic Studies extraordinary President of Ukraine to the Verkhovna Rada of Ukraine "On the internal and external situation of Ukraine in the national security", available at: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Dopovid_Prezidentps-0ab72.pdf (Accessed 05 Jan 2017).

2. Chaly, V. (2008), "Threats to national security of Ukraine (speech at the round table)", available at: http://www.razumkov.org.ua/ukr/article.php?news_id=665 (Accessed 05 Jan 2017).

3. Starodub, T. (2012), "Threats to national security of Ukraine in foreign policy in a changing international environment", available at: <http://www.vidkrytochi.org.ua/2012/05/blog-post.html> (Accessed 05 Jan 2017).

4. Reznikov, A. (2015), "Updates National Security Strategy of Ukraine in the context of new challenges and threats", Viche, available at: <http://www.viche.info/journal/4629/> (Accessed 05 Jan 2017).

5. Wikipedia (2017), available at: <https://uk.wikipedia.org/wiki/B8> (Accessed 05 Jan 2017).

6. Verkhovna Rada of Ukraine (1996), "Constitution of Ukraine", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254/96-80> (Accessed 10 Jan 2017).

7. Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine " On National Security of Ukraine ", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/964-15> (Accessed 10 Jan 2017).

8. Jedynek, V. (2013), "Institutionalization of relations in economic security Ukrayiny", Efficient economy, vol.10, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2402> (Accessed 05 Jan 2017).

9. Verkhovna Rada of Ukraine (1998), The Law of Ukraine " On the National Security and Defense Council of Ukraine ", <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D180> available at: (Accessed 10 Jan 2017).

10. Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine " On the principles of domestic and foreign policy ", available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2411-17> (Accessed 10 Jan 2017).

11. Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine "On National Security of Ukraine", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15> (Accessed 10 Jan 2017).

12. Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine " On the Cabinet of Ministers of Ukraine ", available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-18> (Accessed 10 Jan 2017).

13. Inosmi.ru (2017), "Catalogue of publications Stratfor", available at: http://inosmi.ru/stratfor_com/ (Accessed 05 Jan 2017).

14. Rohovyk, O. (2016), "Analytical revolution or Analytical evolution?", available at: <https://site.ua/oleksii.rohovyk/3596-analitichna-revolutsiya-chi-analitichna-evolyutsiya/> (Accessed 05 Jan 2017).

Стаття надійшла до редакції 20.01.2017 р.

АГРОСВІТ

www.agrosvit.info

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з ЕКОНОМІКИ